

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21.02.1995, sp. zn. 7 To 289/94, ECLI:CZ:VSPH:1995:7.TO.289.1994.1

Číslo: 43/1995

Právní věta: K hodnocení výsledků pitvy je třeba přibrat dva znalce (§ 105 odst. 2 tr. ř.). Znalcům - soudním lékařům přibraným k prohlídce a pitvě mrtvoly nepřísluší vyjadřovat se k otázce, zda obžalovaný byl schopen rozpoznat ohrožení života poškozeného. Jejich úkolem je zejména popsat příčiny úmrtí poškozeného a mechanismus vzniku jeho jednotlivých zranění.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.02.1995

Spisová značka: 7 To 289/94

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Posudek znalecký

Předpisy: 141/1961 Sb. § 105 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1995 sb. rozh.

K hodnocení výsledků pitvy je třeba přibrat dva znalce (§ 105 odst. 2 tr. ř.).

Znalcům - soudním lékařům přibraným k prohlídce a pitvě mrtvoly nepřísluší vyjadřovat se k otázce, zda obžalovaný byl schopen rozpoznat ohrožení života poškozeného. Jejich úkolem je zejména popsat příčiny úmrtí poškozeného a mechanismus vzniku jeho jednotlivých zranění.

(Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 2. 1995 sp. zn. [7 To 289/94](#))

K odvolání krajského státního zástupce v Ostravě a obžalovaného V. B. Vrchní soud v Praze zrušil v celém rozsahu rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 8. 1994 sp. zn. 2 T 102/93 a vrátil věc tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 8. 1994 sp. zn. 2 T 102/93 byl obžalovaný V. B. uznán vinným pokusem trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1 a § 222 odst. 1 tr. zák., za

což byl odsouzen podle § 222 odst. 1 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a šesti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Dále byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. obžalovanému uložena povinnost zaplatit Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR, Okresní pojišťovně v Karviné 1, ul. Poštovní č. 4, náhradu škody ve výši 2879 Kč.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně se obžalovaný dopustil shora uvedeného pokusu trestného činu tím, že dne 7. 1. 1993 v Orlové - Lutyni, okr. Karviná, na ul. Karla Dvořáčka, v pronajatém bytě v domě čp. 1224, asi v 18.30 hod. opakovaně udeřil levou rukou, na které měl přiloženou sádrou dlahu, do obličeje a do levé krajiny temenní nezl. syna své družky M. W., nar. 14. 5. 1991, silou nejvýše střední intenzity, čímž nezletilému způsobil další zranění v podobě plošného krevního výronu pod tvrdou plenu mozkovou a těžký otok mozku, na jehož následky v souvislosti s předchozím utrpěným poraněním nezletilý dne 7. 1. 1993 zakrátko na místě zemřel.

Proti tomuto rozsudku podali ve lhůtě uvedené v § 248 odst. 1 tr. ř. včasné odvolání krajský státní zástupce a obžalovaný V. B.

V odůvodnění svého opravného prostředku vytkl krajský státní zástupce soudu prvního stupně, že jeho hodnotící postup byl v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Poukázal především na okolnost, že obžalovaný se dne 7. 1. 1993 dopustil shora uvedeného násilného jednání, ač podle vlastního vyjádření, které učinil v hlavním líčení, věděl o tom, že nezletilý byl zraněn při pádu, k němuž došlo 29. 12. 1992. Obžalovaný dokonce právě z tohoto důvodu s nezletilým navštívil 30. 12. 1992 lékaře. Za této situace odvolatel dospěl k závěru, že obžalovaný v době fyzického útoku vedeného opakovanými údery ruky se sádrou dlahou do oblasti hlavy vůči nezletilému dítěti ve věku přibližně jednoho a půl roku měl a mohl vědět, že dítěti může přivodit i smrtelný následek.

Dále odvolatel nesouhlasil se závěrem soudu prvního stupně, že obžalovaný učinil veškeré kroky pro záchranu nezletilého. Poukázal na to, že obžalovaný nezajistil přivolání odborné pomoci, ani neodnesl nezletilého do blízké nemocnice.

Závěrem krajský státní zástupce v Ostravě navrhl, aby odvolací soud z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a na podkladě správně zjištěného skutkového stavu podle § 259 odst. 1, 3 tr. ř. sám rozhodl tak, že obžalovaný se uznává vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, 3 tr. zák., byl mu uložen trest odnětí svobody v dolní polovině zákonné trestní sazby se zařazením do věznice s ostrahou a dále byl uznán povinným zaplatit náhradu škody ve stejném rozsahu, jak rozhodl soud prvního stupně.

Obžalovaný V. B. v odůvodnění svého opravného prostředku vypracovaného obhájcem především vyslovil nesouhlas s právní kvalifikací užitou v napadeném rozsudku. V tomto směru zdůraznil, že není možné dospět k závěru, že by nezletilého udeřil takovou intenzitou, při níž by mohlo dojít k závažnému porušení zdraví.

Závěrem tento odvolatel navrhl, aby v závislosti na tom, zda odvolací soud bude vycházet z jeho verze o průběhu posuzované události nebo z verze svědkyně H. W., kvalifikoval jeho jednání jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák., nebo jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. a uložil mu přiměřený nižší trest.

Obžalovaný V. B. nad rámec výše uvedených námitek dále uvedl, že závěry soudu prvního stupně o jeho vině jsou v rozporu se závěry znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství a dále vyslovil pochybnosti o správnosti hodnocení významu výpovědi svědků H. W. a M. P. Závěrem zdůraznil, že nikdy neměl v úmyslu nezletilému ublížit a k jeho zranění došlo pouze nedopatřením.

Vrchní soud v Praze z podnětu podaných odvolání podle § 254 odst. 1 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, přihlížel přitom i k vadám, jež odvoláními výslovně vytýkány nebyly, a dospěl k následujícím závěrům:

Přípravné řízení bylo provedeno s jedinou dále rozvedenou výhradou v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu. Byly v něm opatřeny v podstatě veškeré dostupné důkazy, které mohly přispět k objasnění skutečného stavu věci. Plně respektována byla také ustanovení zaručující právo obžalovaného na řádnou obhajobu.

Orgány přípravného řízení nepostupovaly však v souladu se zákonem, pokud vyšetřovatel Policie České republiky rozhodl o přibrání soudního znalce z odvětví soudního lékařství MUDr. J. K. usnesením ze dne 10. 11. 1993 za účelem posouzení možných mechanismů vzniku poranění zemřelého nezletilého M. W. a možnosti záchrany jeho života v případě včasné odborné pomoci, to vše na podkladě pitevního protokolu a výpovědi svědků a obžalovaného. Citované rozhodnutí učinil vyšetřovatel v rozporu s ustanovením § 105 odst. 2 tr. ř., podle něhož je v případě prohlídky a pitvy mrtvolky třeba přibrat vždy dva znalce. Zmíněné ustanovení trestního řádu je zapotřebí vykládat tak, že dvou znalců z oboru zdravotnictví je zapotřebí nejen k provedení prohlídky a pitvy mrtvolky, ale i k hodnocení jejích výsledků, což znalec MUDr. J. K. v závěrech svého posudku také činil. Takový postup vyšetřovatele byl neopodstatněný, neboť postačovalo, aby požádal již dříve přibrané znalce z odvětví soudního lékařství prof. MUDr. JUDr. L. N., DrSc. a MUDr. P. K. o doplněk posudku, popřípadě o vysvětlení jeho závěru (§ 109 tr. ř.), zvláště pokud jmenovaní provedli ohledání těla a pitvu zemřelého a první znalec má v příslušném odvětví vědeckou kvalifikaci.

V souladu se zákonem také není postup Krajského soudu v Ostravě při provádění některých důkazů ve stádiu hlavního líčení a při jejich hodnocení.

V první řadě soud prvního stupně sice zcela důvodně v hlavním líčení neprovedl důkaz znaleckým posudkem MUDr. J. K. a k otázkám zde řešeným vyslechl z dvojice znalců z odvětví soudního lékařství, kteří vypracovali znalecký posudek, prof. MUDr. JUDr. L. N., DrSc., ovšem nereagoval patričním způsobem na skutečnost, že zmíněný znalec se jednak odchýlil od společných závěrů znalců, především ohledně příčiny úmrtí nezletilého, a jednak se vyjadřoval k problematice, kterou se původní znalecký posudek nezabýval. Povinností soudu prvního stupně bylo, aby za této situace v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 tr. ř. vyslechl i druhého znalce MUDr. P. K.

Vedle již shora uvedeného procesního pochybení, v jehož důsledku je posudek zejména ohledně stanovení příčiny úmrtí nezletilého a mechanismu vzniku jednotlivých poranění nepoužitelný, shledal vrchní soud v postupu soudu i další nedostatky. Přestože znalec z odvětví soudního lékařství v hlavním líčení dne 28. 7. 1994 označil za nejzávažnější poranění nezletilého zranění, jež vzniklo přibližně sedm dnů před jeho smrtí, nebyl odstraněn rozpor mezi tímto tvrzením znalce a závěry písemného posudku, ze kterých vyplývá, že bezprostřední příčinou smrti nezletilého M. W. je těžký otok mozku, který vznikl následkem plošného krevního výronu pod tvrdou plenu mozkovou po tupém poranění hlavy v oblasti levé krajiny temenní a je v příčinné souvislosti s poraněním hlavy, jež nezletilý utrpěl dne 7. 1. 1993. Dále vzbuzuje pochybnost závěr znalce, že s přihlédnutím k okolnosti, že nezletilý byl lékařem vyšetřen před 7. 1. 1993, není možno očekávat od osoby bez odborného vzdělání, aby byla schopna zhodnotit existenci bezprostředního ohrožení života. Takový závěr nemá oporu v dosud provedeném dokazování, neboť např. tato návštěva u lékaře nebyla ověřena. Především však nepřísluší znalci této odbornosti, aby se otázkou poznatelnosti ohrožení života nezletilého obžalovaným takovým způsobem zabýval. Znalec v tomto směru byl oprávněn popsat jen zjevné stopy poranění a vnější životní projevy nezletilého v důsledku poranění vzniklých před 7. 1. 1993. Řešení zmíněné problematiky úzce souvisí s hodnocením duševního stavu obžalovaného, zejména s úrovní jeho intelektu, přičemž ovšem konečné posouzení této otázky je na soudu. ?